

Universitätsbibliothek Paderborn

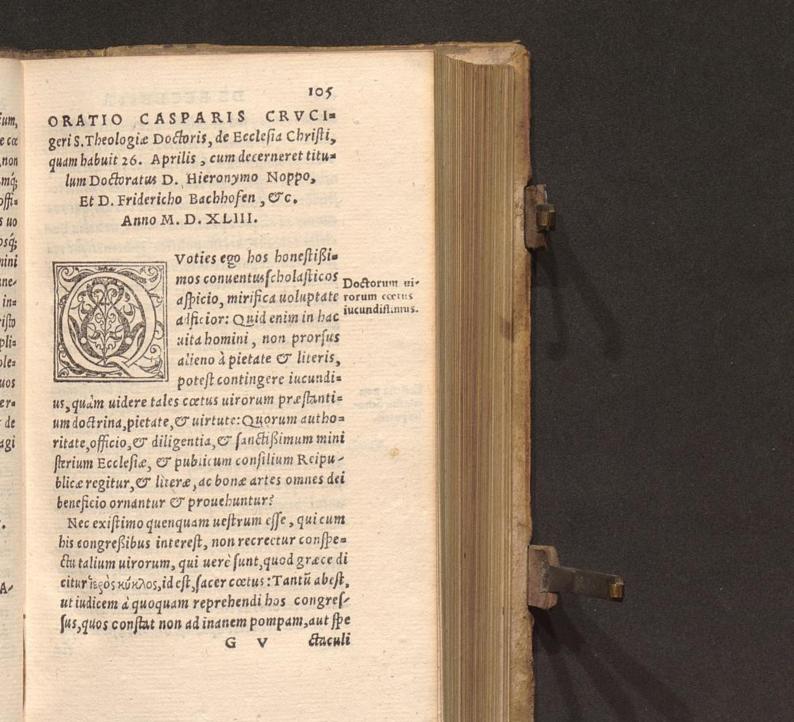
SELECTA=||RVM DECLAMATIONVM || Philippi Melanthonis, quas con=||scripsit, & partim ipse in schola Vui=||tebergensi recitauit, partim alijs recitandas exhibuit.|| TOMVS ... ||

Melanchthon, Philipp 1559

VD16 M 3567

Oratio de admirando Dei opere, quo testatur Deus se perpetuò Ecclesiam Christi in mundo co[n]seruare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34734



UNIVERSITÄTS BIBLIOTHEK PADERBORN

Etaculi caufa, sed grauisimis de causis, & institutos esse, a nobis retineri: Constat enim hos ritus promotionum seu graduum, ut uocantur, nihil aliud esse, quam renunciationem publicites stimonis, de doctrina o moribus eorum, qui uoa cantur ad aliquod publicum munus, ut uel in Ecclesia doceant, uel in politica gubernatione ressendeant de publico iure, uel alia officia administrent, que sunt necessaria ad tuendam communem uitam o societatem hominum. Et in his con gresibus de rebus grauisimis ad admonendam iu uentutem, o excitanda studia discentium, oratio habetur.

Ecclefia non esse sinc Scholis potest, Quare ego quidem singulare Dei beneficium esse agnosco, ac Deo gratias ago, quòd nobis scho lam, & hos cœtus conseruat: Nullum est enimin terris maius Dei donum, quam propagatio dos strina cœlestis, qua conseruari non potest, nist sint aliqua Schola adiuncta Ecclesiis, ubi erudia antur hi, qui sunt aliquando accessuri ad ministeria, aut gubernationem in Ecclesia, ut praparati exculti dostrina, magis idonei siant ad der xtre tradendam dostrinam religionis, & ad explicandas controuersias dogmatum, & ad resultandos errores ac corruptelas pura dostrina.

Ad has res certe opus est Scholis, sieut histores.

vie

ftia

hos

tur.

ite=

110a

EC

700

ini

nu=

CON

n iu

tio.

4111

tho.

in

08

ufi

lin

tes

ıti

21

X=

30

ria facra testantur, inde ufq; ab initio femper fua iffe aliquos cœtus discentium adiunctos , summis illis uiris, Patribus, Prophetis & Apostolis, & posta diu in Ecclesijs, ut Alexandrina er alijs, er in plurimis collegijs Scholæ constitutæ fues runt , ut inde sumerentur Doctores & Pastores Ecclesiarum. Imo & Christus ideo dat Ecclesiæ sue,ut ait Apostolus, Pastores, Prophetas, & Do Hores, quia uult ab his Ecclesiam institui ac doce ri, uult præparari eos, qui præficiendi funt Eccle sijs,ne accedat prorsus indo Eti aut imperiti, Qui cum nec alios audierint , of fint fine ullo ufu fpi= rituali, tamen sibi uidentur autodidantoi, o temere fine testimonijs doctrinæ irruunt in Eccles fia, o ex fefe gignunt ac fpargunt opiniones o dogmata.

Hæ sunt causæ, ut ego quidem iudico, satis gra Causæ, ues & magnæ, quare in Ecclesis & Scholas reti neri ac propagari necesse est. Primum quia hæ e= tiam ad ministerium Ecclesiæ pertinent, uidelicet ut in his instituantur hi, quibus gubernatio Ec= clesiarum committenda est: Deinde, quia Scholæ testimonium dant his, qui præsiciuntur Ecclesis. Et ut constet à quibus Doctoribus acceperint do= ctrinam, & ut ipsi testentur se non discedere de perpetuo & uero consensu Catholicæ Ecclesiæ

Chris



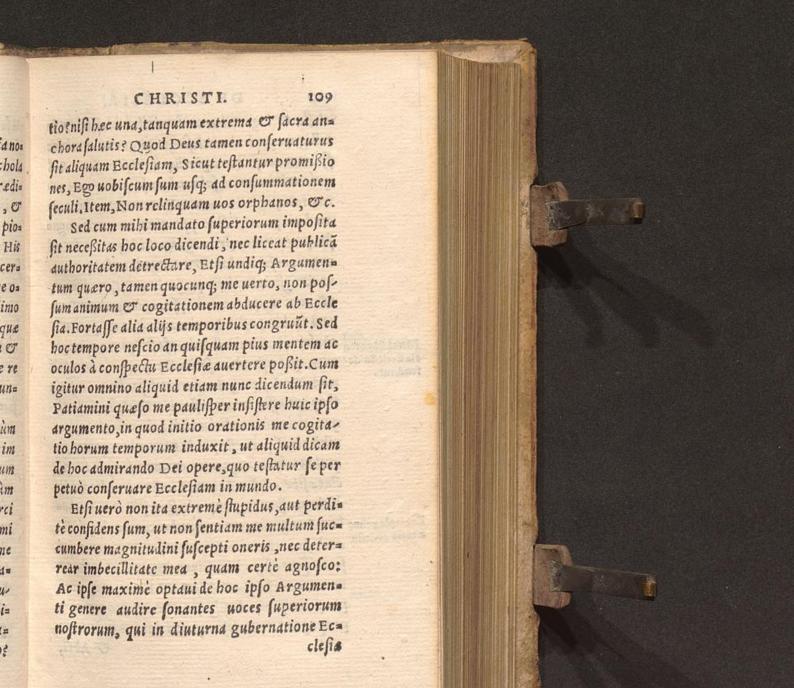
Christi,nec affentiri prauis opinionibus.

Cum igitur Deus sua immensa misericordianos bis restituerit Euangelij lucem, & in hac schola dederit gubernatores præstantes, merito prediscandum & agnoscendum est Dei benesicium, & gratiæ Deo agendæ sunt: Et accedere debent piosrum uotasut nobis hoc benesicium conseruet, His præcibus si unquam opus suit Ecclesiæ, nunc certe opus est, ardentissimis uotis & toto pectore osmnes petere, ut hoc postremo & periculosissimo tempore, intertantas tempestates publicas, que minantur Ecclesiæ infinitam disipationem & uastitatem, Deus sua bonitate aliquas Ecclesiæ re liquias conseruet, sicut Pauli nauim iactatam unedis, concussam, ac penè iam sractam seruauit.

Pericula hos

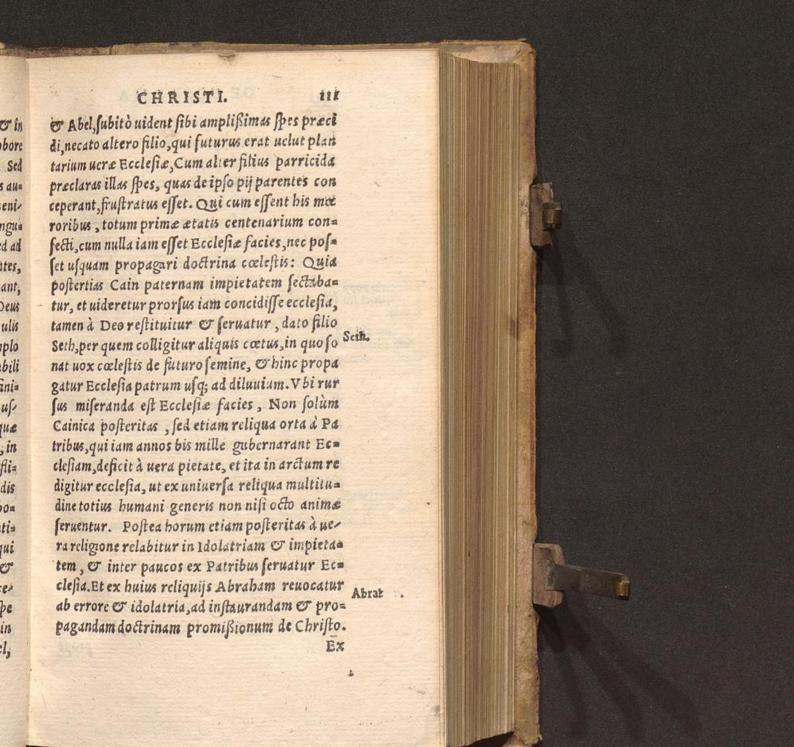
Quis pius non toto corpore cohorrescat, cum intuetur horum temporum pericula? Videmus im pendere Regnorum mutationem ac propemodum interitum uniuerse Reipublice horrivile. Quàm late grassatur, quantam uastationem facit Turci ca immanitas, iam etiam nostris ceruicibus immi nens? Ad hec accedunt intesunorum motuum me tus, ut taceam alia pericula persecutionum, & acerbitatum omnis generis, quibus duriter concutitur Ecclesia. In his malis quid usquam ostendiatur humanitus auxilis? aut que tandem consola=

tios



UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN Mirabili poten

clesiæ er ingentibus certaminibus uersati, er in telligunt pericula ecclesiæ, et magna ui ac robore fpiritus confirmare piorum mentes possunt. Sed quia mihi omnino subeundum fuit hoc onus aus toritate publici muneris, Vos oro, ut mihi ueniam detis pauca dicturo, quantum temporis angua fila patitur, non pro argumenti dignitate; fed ad commonefaciendos & excitandos adolescentes, ut & ipfi de Ecclefiæ periculis cogitare discant, er uota ac preces cumipsa coniungant, ut Deus eam in his postremis certaminibus & periculis conseruet. Plena est uniuersa scriptura exemplo tia Ecclesia de- rum, que oftendunt folius Dei potentia mirabili modo Ecclesiam gubernari et defendi: Sed infinia tioperis effet, totam historiam Ecclesia, inde us que ab initio conditi mundi uelle completti, que nihil aliud quam stupenda miracula continet; in quibus adparet, quantis ærumnis semper conflia Stata sit Ecclesia. Et tamen in ijs mirandis modis diuinitus seruata contra hostem silij Dei Diaboa Exempla prime lum. Longe superat omnem humanam eloquentis *tatis ecclesiæ am historia primorum parentum & Patrum, qui fecuti funt ufq; ad diluuium. Quanto in luctu & mærore uerfati funt Adam & Heua, cum acces pta promisione de Christo, et concepta certa spe propagandæ Ecclesiæ , natis duobus filijs Cain C Abel,



UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Ex filijs Isaac ac nepotum peregrinationibus col liguntur deinde aliqui cœtus, & doctrina propa gatur etiam in Aegyptum,

Vere miranda funt exempla non huius tana tum primæ ætatis Ecclesiæ patrum, sed omnium temporum, que sunt perpetua queda testimonia mirabilium operum Dei, hoc est, & adflictionum ac ærumnarum, & liberationum Ecclesiæ.

Liberatio popu penda.

Sed maxime omnium memorabilis eft historia h traclitici fiu liberationis populi Ifraël & eductionis ex Ace gypto, o ut adparet omnium historiarum,omni um ætatum, à principio mundi ufq; ad finem,ex= cepta ipsa Christi passione & resurrectione, longe maxima. Non solum enimest imago Eccle siæ omnium temporum, sed etiam præcipua pars, plena ingentium miraculorum, que & cateris temporibus insignia exempla monstrat, qua to stantur, O servari Ecclesiam ac regià Deo sint presidies humanis, & exerceriuaries calamis tatibus.

Quam horrendum est in hoc cœtu, qui gerit nomen Ecclesiæ Dei,qui habet tot & tam illu stria testimonia diuinarum liberationum, tamen præcipuam partem populi, multos præstantes ui ros, Principes & gubernatores horribilibuse xemplis puniri, multitudinem toties plecti, done

prope

pr

m

44

pe

H

pe

ce

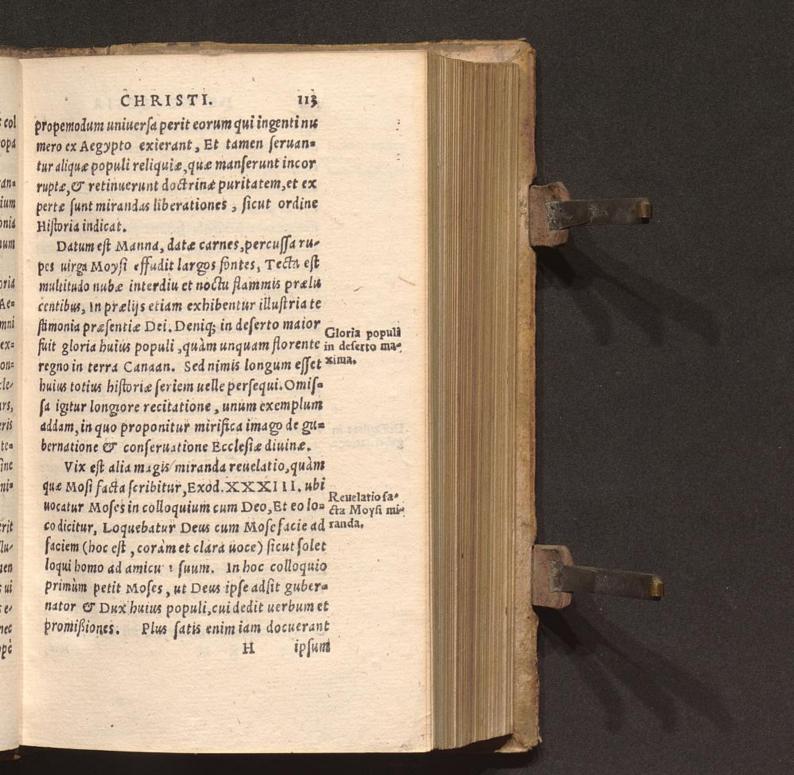
fi

fu

bi

Sa

9



UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ipsum Exempla, quantum effet mali, populun deerrantem duerbo, regi humana sapientia v confilifs, cum populus daret poenas idolatria,m Eto aureo uitulo, cum Moses abesset. Ex his ini tijs de futuris calamitatibus angitur Mofes, Vi det quanta pericula futura fint Ecclesia Del qu'im leui momento pura doctrina et ueri cultu deprauentur bumanis opinionibus. Quareme tuit, ne of in hoc cottu extinguatur uera agnitio Dei, & collabefiat Ecclesia, prasertim cum au diret horribiles comminationes de futuris pank populi.

gubernatione,

Sic cogitans de Ecclesia reliquifs, necipsein uenit aliam consolationem, qua sefe sustentet, nil promisiones datas huic populo de uenturo libe Difficultas in ratore Christo. Sed cum suam gubernationem in tuctur, Intelligit quanta sit difficultas, quanta pericula, & considerans nullam gubernationem fælicem effe fine Deo. Nisi tu ipse nos præceda, inquit, ne educas nos de hoc loco. Deinde cumpe tit, oftende mibi gloriam tuam, hic respondit Deus, Faciem meam uidere non poteris : Sed eut locus apud me, ubi cofiftes innixus petra, Cumq transibit gloria mea, ponam te in foramine per træ, et protegam te dextra mea, donec transiero, C' auferam manum meam, uidebis O posteriora med,

med, faciem autem meam uidere non poteris.

pulun

tid v

i.e.en

is ini

s, Vi

Del,

cultus

re me:

znitio

m du

boenis

fe in

t,nifi

liber

em in

eants

onem

edas,

m pe

ndet

ecce

im4

e per

ero.

iora

ned,

Hæc eft uere abstrusa et arcana historia, que Locus explica etsi ame quidem non potest explicari pro dignis Exo, XXXIII. tate,nec hoc tempus patitur: Tamen attingere uo lui, ut adolescentes eam considerent, nam er do= Arinam grauißimam & gratißimam confolatio nem nobis proponit de Ecclesia, quam testatur in hac uita tegimanu Dei, & postea glorisicandana effe. Sequor enim simplicem & usitatam expositionem, uidelicet, Mofen petere, ut Deus præmon stret exitus totius gubernationis huius populi, qui tunc erat Ecclefia Dei.

Hic Deus respondet: Nolle se cerni faciem su= am, hoc est, confilia ante finem confummate Ec= olefie: Sed ostendinobis posteriora, id est, Ad em xtremum in consumatione uisuros esse gloriam: Interim latet populus in foramine feu cauerna pe tra,idest, in prafenti Ecclesia, que pramitur sub iesta cruci. Sed innixa est Petræ Christo, & te= gitur manu Dei, donec Deus transeat, hoc est, do Transitio Del. nec Ecclesiam consumet. Significat enim Deus se transire toto tempore mundi, & ita transeun tem colligere fibi aliquam Ecclefiam, in qua & tple glorificetur, et quam uicißim glorificaturus fit in uita æterna. Et hanc gubernari non huma= nis confilies, sed uerbo Euangelij dininitus

H

tradito

tradito de Christo, & servari defensam non opi, T præsidijs humanis, sed sua folius manu.

pr

bu

110

fu fe

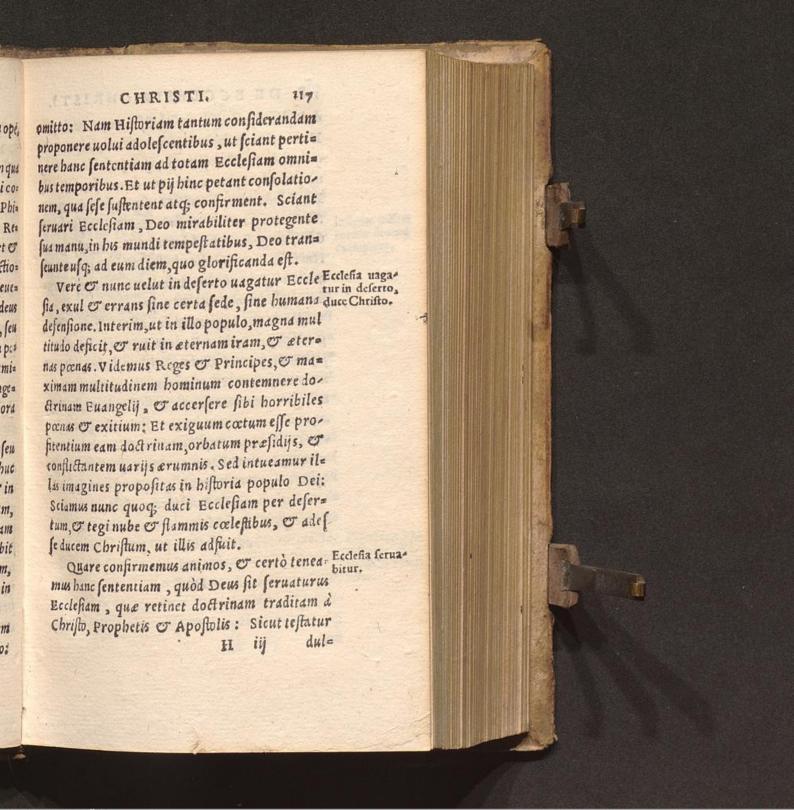
Pictura de illu Dci.

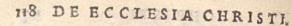
Videtis proponidulcißimam picturam,inqua stri cognitione etiam latet magis arcana doctrina de illustrico: gnitione Dei, qua cernitur facies Dei. Vt Phis lippo petenti à Christo sibi ostendi Patrem , Ru spondet Christus: Philippe qui uidet me, uidet & Patrem. Ita Moses petens illustriorem inspectio: nem Dei, deducitur ad uerbum in Ecclesia renes latum de Christo, & docetur, quomodo uelit deus agnosci in Ecclesia, usq; ad glorificationem, seu resurrectionem mortuorum, cum audit : Non pos teris uidere faciem meam , sed stabis in forami: ne petræ, hoc est, insistens Christo seu Euanges lio , donec transeam , & fic uidebis posteriora mea.

Ita Ecclesia nondum potest uidere Deum, seu habere gloriam, quæ promissa est: Sed adhuc Stans supra Petram, id est, Christum, fide, er in hoc foramine subiecta cruci expectat gloriam, donec Deus transierit, id est, totam Ecclesiam confummauerit. Post bunc transitum, restabit alia aterna gloria, qua coram cernemus Deum, sed nunc tantum uidemus posteriora, hoc est, in uerbo eum agnoscimus.

Verum banc obstrusiorem interpretationem omitto:

Pofferiora Junt uerbum





dulcissima promissio apud Esaiam, cum inquit Deux: Hoc sædus meum cum eis, Spiritus meus qui est in te, Tuerba mea, qua posui in oretuo, non recedent de ore tuo, nec de ore seminis tui, Dicit Dominus, à modo Tusq; in sempiternum. Sciamus igitur T nostris Ecclesis adsuturum Christum, sedentem ad dextram Patris, et regnan tem etiam inter medios hostes, T seruaturum ali quas reliquias piarum Scholarum, etiamsi mundum oppriment pæna T calamitates.

Modo nos cogitemus de nostro officio, simus grati pro data luce Euangelij, retineamus confessionem puræ doctrinæ, nostris studijs, uita moribus ornemus Ecclesiam, adiuuemus studiaet Scholas. Interim etiamsi constictandum est uaris ærumnis, inuocemus hunc nostrum magnum Du cem T liberatorem filium Dei, T una uoce precemur, ut Deus Pater æternus misereatur Eccles siæ suæ, T eam seruet propter illum ipsum Mediatorem T Pontisicem nostrum Christum, T tandem conterat Satanam aduersarium sub pedi-

bus nostris.
Dixi.

Oratio